

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 15. oktobra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 121.

Glavna skupščina Zveze industrijcev.

Zveza industrijcev v Ljubljani je imela svojo V. glavno skupščino dne 14. oktobra leta 1925. Udeležili so se jo številni člani iz vseh krajev ljubljanske in mariborske oblasti in številni zastopniki gospodarskih korporacij in uradov. Skupščino je vodil Zvezni predsednik g. Dragotin Hribar. V svojem otvoritvenem govoru je pozdravil zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo zborničnega tajnika g. Ivana Mohoriča, zastopnika velikega župana ljubljanske oblasti g. dr. Marna, zastopnika velikega župana mariborske oblasti g. dr. Rateja, finančne delegacije višjega finančnega svetnika g. Bajiča, rudarskega glavarstva g. Dularja, ljubljanske univerze g. dr. Skrlja, direktorije državnih železnic g. Sulgaja, Saveza industrijalcev v Zagrebu g. dr. Pandakoviča, gremija trgovcev g. Derendo, Narodne banke upravnika g. Gregoriča. V nadaljnjih izvajanjih se g. predsednik pred prehodom na dnevni red spominja pokojnega predsednika g. Vinka Majdiča iz Kranja, ki si je kot predsednik Zveze pridobil zasluge, za katere ga mora slovenska industrija ohraniti v hvaležnem spominu. Zvezni odbor in Zvezina tajništvo se je intenzivno zanimalo za zaščito industrije, žalibog niso našla stremljenja Zveze povsod zadosti umevanja. S tem, da štrli v Sloveniji več dimnikov, še ni rečeno, da imamo toliko več cikinov. Razmere v slovenski industriji niso take, da bi se moglo tako govoriti kakor je po zadnjih časniških poročilih govoril v seji finančnega odbora finančni minister g. dr. Stojadinović. Zvezni odbor in zvezino tajništvo je storilo v interesu slovenske industrije vse, kar je bilo mogoče storiti. Delovanje se je osredotočilo na tri glavne točke: a) na avtonomno carinsko tarifo, b) na reformo železniške blagovne tarife, pod katero najbolj trpi naša mlinarska industrija v Sloveniji. Položaj pa se je pobiljšal z novo tarifo in upamo, da se bo naša mlinarska industrija v bodoče mogla razviti. Tretja točka, kateri je Zveza posvečala posebno pozornost, so neposredni davki, ki se gotovo v nobeni pokrajini tako rigorozno ne odmerjajo in pobirajo, kakor ravno v Sloveniji. Zveza je v njenih stremljenjih v polnem obsegu podpirala Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, ki je kot naša vrhovna gospodarska korporacija izdatno podpirala vse akcije, katere je Zveza pokrenila v tej ali oni smeri. Izdatno podpora pa je imela Zveza tudi od Centrale industrijskih korporacij v Beogradu.

Poročilo o poslovanju Zveze industrijcev v letih 1923 in 1924 je podal zvezni tajnik g. inž. Šuklje. Povdarjal je, da Zveza koncentrirala svoje sile v namenih, ki so vsakokrat najnujnejši in ki po svoji teži zahtevajo skrbno pripravo argumentov in odločno zastopanje utemeljenih postulatov. V prizadevanjih išče Zveza najpreje razumevanja in podpore pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Zbornica, ki je po zakonu zavezana zastopati interese treh važnih gospodarskih panog, je vedno častno izpolnjevala svojo nalogo, navzlic temu, da njena organizacija ni priznavala industriji takega deleža v upravi, kakor ga sme industrija zahtevati. Nova uredba za ljubljansko zbornico, ki je bila pred kratkim objavljena, upošteva v glavnem predloge industrije in daje garancijo za složno delo pred-

stavnikov trgovine, obrti in industrije, ki se paritetno delijo v upravi zbornice. V nadaljnjih izvajanjih je poročal g. inž. Šuklje o poslovanju odseka za lesno industrijo. Živahno se je udeleževal tudi odsek velike usnjarske industrije. Nadalje je omenjal g. referent delovanje oddelka za tarifne zadeve. O splošnem položaju slovenske industrije povdarja poročilo, da se je industrija v zadnjih dveh letih borila s težko gospodarsko krizo, ki je pretela uničiti mnoga lepa podjetja. Kljubovala je velikim opasnostim in je častno in z lepim uspehom branila svoje postojanke. Dokazala je, da je zgrajena na solidnem temelju in da ne podleži niti močnim viharjem. Utrpela je sicer mnogo škode, a ni izgubila upanja v boljšo bodočnost.

Kot nadaljno točko dnevnega reda se je obravnavalo računski zaključek za poslovni leti 1923 in 1924 in proračun za leto 1925. Na predlog gosp. Ravnikarja se je računski zaključek odobril in dal odboru absolutorij. Proračun za leto 1925 se je odobril brez debate.

Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni vsi dosedanjí odborniki, kolikor se niso temu častnemu poslu radi preza-poslenosti, ali drugih razmer odpovedali. Na novo so bili izvoljeni v odbor namesto odstopivših odbornikov gg. inž. Boncelj v Ljubljani, g. inž. Drašar v Mariboru in g. Peter Majdič v Celju. Za računski preglednika sta bila izvoljena dosedanja preglednika gg. Golob in Ravnikar. Poročilo o neposrednih davkih je podal g. inž. Šuklje, ki je v svojih izvajanjih ostro nastopil proti davčni praksi v Sloveniji. Obeta se nam enoten zakon o neposrednih davkih in mogoče je celo, da se v doglednem času uveljavi. Pripravljeni pa moramo biti na to, da se taka preuredba še ne izvrši in da bomo morali še dalje časa prenašati davčni jarem sedanjih neposrednih davkov. Zato moramo tudi danes z vso mogočnostjo prigrasiti naše poglavitne zahteve, ki so: 1. Davčna lestvica naj se prilagodi sedanjim valutnim razmeram. Minimalna zahteva je, da se sedanja davčna lestvica bere v dinarjih in ne v bivših kronah. Dohodnina z državnimi pribitki naj bo prosta invalidskega davka in vojno-komorske doklade. 2. Stopa za hišno najemni davek naj se zniža na največ 10%. 3. Iz podstave za invalidski davek in za vojno-komorsko doklado naj se izloči oni del edinstvenih državnih pribitkov, ki nadomešča bivše deželne doklade.

Nadaljno poročilo o novi carinski tarifi in trgovskih pogajanjih s sosednimi državami je podal tajnik g. dr. Golia, ki je v daljših izvajanjih utemeljil sledečo resolucijo.

1. Pozivljamo Kraljevo vladu, da izvede na predlogu zakona o obči carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami korekture, ki so potrebne v interesu naše domače produkcije. Zlasti zahtevamo, da se znižajo uvozne carine za one predmete, koje mora uvažati naša industrija iz inozemstva, ker se pri nas ne izdelujejo.

2. Pozivljamo Kraljevo vladu, da se pri sklepanju trgovinskih pogodb ozira na življenske interese naše domače industrije. Zahtevamo, da v trgovinskih pogodbah ne priznavajo ugodnosti za uvoz, predmetov, koje proizvaja tudi naša industrija, ne da bi se preje zaslišali neposredno prizadeti domači producenti.

V debato o tem podočilu so posegli gg. Lenarčič, Jakil in Hribar. G. Le-

narčič je grajal, da se naša trgovska pogajanja vrše na brzo roko in da se pri tem premalo upošteva želje in zahteve gospodarskih krogov, odnosno se jih za njihovo mnenje niti ne vpraša.

Jako zanimivo poročilo o novi železniški blagovni tarifi je podal g. inž. Šuklje. Njegova izvajanja so izvenela v resolucije:

1. Korekture tiskovnih in stvarnih pogreškov v novih tarifnih odredbah naj se nemudoma objavijo s tem, da stopijo v moč z dnem 1. oktobra 1925.

2. Izvedejo naj se istotako v veljavnostjo od 1. oktobra 1925 vse potrebne korekture v prilog Sušaka tako, da se ne podražijo dosedanja prevozní stroški in da dobi Sušak tarifarno prednost pred Reko.

3. Ležarina in stojnina naj se za območje direktorije državnih železnic v Ljubljani določi v skladu z dejansko potrebo prometne službe.

K temu poročilu se je oglasil k besedi g. ravnatelj Krejči, ki je grajal nekatere tarifne postavke nove železniške tarife, posebno pa, da se je dvo-mesečni rok za uveljavljenje tarifnih postavk, ki uvajajo višjo obremenitev blagovnega prometa, skrajšal od dveh mesecev na 14 dni.

Poročilo o socijalni zakonodaji je podal tajnik g. dr. Golia in na podlagi svojega obširnega poročila, v katerem je grajal centralizacijo bolniškega in nezgodnega zavarovanja delavcev je predlagal sledeče resolucije:

1. Glavna skupščina Zveze industrijcev pozivlja Kraljevo vladu, da konečno

ugodi na številnih zborovanjih gospodarskih korporacij soglasno sprejeti in stvarno utemeljeni zahtevi po reviziji zakona o zaščiti delavcev, zakona o inspekciji dela ter zakona o zavarovanju delavcev, ki naj se izvede ob sodelovanju organizacij delodajalcev, delavcev in nameščencev.

2. Zlasti opozarjamo Kraljevo vladu na nujnost reforme bolniškega in nezgodnega zavarovanja delavcev. Zahtevamo decentralizacijo izvajanja zavarovanja, ker so dosedanje izkušnje jasno pokazale, da je centralistično izvajanje zavarovanja po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu neracionalno in smetru zavarovanja samemu v opasni meri kvarno. Zahtevamo, da se podeli Okrožnim uradom za zavarovanje delavcev vsaj glede izvajanja bolniškega zavarovanja popolna avtonomija. Pozivljamo Ministrstvo za socialno politiko, da strogo pazi na to, da se imovina nezgodno zavarovalne panoge plodonosno nalaga tako, da je zajamčeno kritje zakonitih obveznosti ter se ne uporablja za investicije, ki ne nudijo predpisanega obrestovanja.

K besedi se je oglasil samo g. dr. Gorišek, ki je priporočal, da posveča Zveza vso pozornost zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščencev in stremi za tem, da se ta zakon čimprej prilagodi potrebam in željam pokojninskemu zavarovanju zavezanih nameščencev.

Ker je bil s tem dnevni red glavne skupščine izčrpan, je gospod predsednik zahvalil vse navzoče, zaključil zborovanje ob 1/26. uri zvečer.

Nove pristojbine za uporabljanje industrijskih tirov.

Ministrstvo saobračaja je izdalo z veljavnostjo izza 1. oktobra t. l. nove predpise in tarifo za dostavitev vagonov in železniških pošiljatev na industrijske tirs. Za dostavitev enega vagona na industrijski tir se pobira:

1. ako se industrijski tir odcepi od postajnega rajona:

- a) za prvih 300 metrov Din 10.50
- b) čez 300 m do 1000 m
za vsakih začetih 100 m Din 3.50
- c) nad 1000 m za vsakih
začetih 100 m Din 3.—

Oddaljenost se računa od sredine postajne zgradbe do mesta, kamor se postavlja vagon.

2. Ako se industrijski tir odcepi od otvorne proge:

- a) od sredine postajne zgradbe do

kretnice, kjer se tir odcepi, za vsaki začetni kilometer Din 12.—

b) od kretnice do mesta, kamor se postavlja vagon, pristojbine pod 1.

Najmanjše pristojbine se računajo za dostavo dveh vagonov. Pristojbine veljajo brez ozira na težino in vrsto blaga, tudi za dovoz in odvoz praznih vagonov. Direkcije so pooblaščenice, da pri tirih, ki imajo večji vzpon ali komplicirano dostavitev, povečajo dostavne pristojbine za 25%.

Na podlagi te nove naredbe bodo nekatera industrijska podjetja plačala mnogo višjo dostavnino nego do sedaj, dočim se pri drugih pristojbine znižajo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo poziva vse lastnike industrijskih tirov, da ji tozadevno stavijo svoje predloge.

Anketa o položaju mlinarske industrije.

V pondeljek se je vršila v Mariboru na poziv Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani konferenca o položaju mlinarske industrije v mariborski oblasti po uveljavljenju železniško tarifne reforme. Zborovanje je otvoril zbornični svetnik g. Jakob Zadravec kot sklicatelj, ki je v svojem poročilu očrtal glavne akcije zbornice za omilitve krize naše mlinarske industrije. V imenu zborovalcev je izjavil zbornici zahvalo, da je bila kljub hudemu odporu mlinarskih velepodjetij v Vojvodini v novo lokalno tarifo sprejeta posebna ugodnostna tarifa za dovoz žita v mline.

Nato je zbornični tajnik Ivan Mohorič podal izčrpen referat o ugodnostih nove tarife za mlinarsko industrijo v Sloveniji, kakor tudi o pridobitvah regulacije tarif za naše gospodarske kroge in obrazložil pogoje in predpise za uporabo izjemne tarife št. 34 za dovoz žita v mline. Pri raz-

pravi, ki se je razvila k poročilu, se je predlagalo razširjenje postajne tarife za postaje Pesnica in Rače-Fram, kakor tudi druge postaje, ki v dosednji tarifi še niso obsežene, ob katerih se nahajajo trgovski mlini (Murska Sobota, Prevalje itd.). Zbornični tajnik je opozarjal na veliko nezadovoljstvo vojvodinske mlinarske industrije proti tej tarifi ter na njih akcije, da se te ugodnosti za naše mline ukine. O tarifnih predpisih se je sklenilo dostaviti vsem trgovskim mlinom podrobne informacije.

Obširno se je razmotrivalo določbo čl. 88, točke 5, obratnega pravilnika, ki je za mlinarsko industrijo v Sloveniji nespremenljiva, ker odreja, da ne nosi železnica nikake odgovornosti za primanjkljaj in poškodovanje pošiljatev žit, ki so bile oddane prevozu à la rinfusa. Interesenti so navajali trpke skušnje, ki jih imajo v tem oziru, in poudarjali, da je dostavljanje vreč

dobaviteljem žita v Vojvodini tako težavno, da praktično za mlinsko trgovino ne pride v poštev. Sklenilo se je, naprositi zbornico, da deluje na to, da prevzame železnica tudi za primanjkljaje pri la rinfusa pošiljatelj avtorizacija za izgube preko 1%.

Z czirom na zboljšanje transportnih razmer se je končno predlagalo naprositi ministrstvo saobračaja, da se izvede popolna likvidacija dodatnih dobavnih rokov, kakor tudi, da se znižajo nekatere nove pristojbine glede dostavitve blaga na industrijske tire in da revidira naredbo glede stojnine in skrajšanih razkladalnih rokov.

Končno se je razpravljalo še o zahtevah mlinske industrije sprito bodočih trgovskih pogodb in naše carinske politike. Zbornica bo v zadevi nadaljevala pismeno anketo in nato meseca novembra sklicala ponoven sestanek zastopnikov mlinske industrije.

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast

znamke **J. P.** znamke

Lastni izdelek tvrdke
JANKO POPOVIČ v Ljubljani
Najnižje cene! Solidna posrežba! — Razpošilja se v
sodih po 50, 100 in 200 kg

O reformi zakona o zavarovanju delavcev.

Na III. kongresu gospodarskih zbornic in važnejših gospodarskih organizacij je imel gener. tajnik Zveze industrijev v Zagrebu g. Marko Bauer naslednji referat o reformi zakona o zavarovanju delavcev:

Ako bi se izvršil zakon o zavarovanju delavcev v vseh svojih delih, bi pomenilo to napram stanju v letu 1924 obremenitev našega gospodarstva in to samo industrije, obrti in trgovine, ker poljedelstvo skoraj ne pride v poštev, v iznosu letnih 332 milijonov dinarjev. V tej vsoti so zapopadani prispevki za bolezensko zavarovanje v iznosu 184 milijonov, za nezgodno zavarovanje v iznosu 55 milijonov in za invalidsko, starostno in dosmrtno zavarovanje v iznosu 92 milijonov. Kakor je znano, je za sedaj odložena uvedba zavarovanja za primer invaliditete, starosti in smrti, ki bi moralo stopiti v veljavo 1. julija 1925 in zato

odpade za sedaj breme v iznosu 92 milijonov ter nam ostaja breme dveh strok zavarovanja v iznosu približno 240 milijonov dinarjev. Od te vsote odpade kot breme na poslodavce celi iznos prispevkov nezgodnega zavarovanja, to je okoli 55 milijonov in polovica vsote prispevkov bolezenskega zavarovanja v iznosu 92 milijonov, tedaj okrogli iznos 147 milijonov dinarjev, katere morajo plačati industrialci, obrtniki in trgovci.

Ako se upošteva, da je socialno zavarovanje zvezano s tako ogromnimi bremenmi, ni čuda, da se izza izdaje našega zakona stalno čujejo glasovi, ki zahtevajo reformo in izvedba tega zakona je samo ojačala ta pokret za reformo in danes po triletni preizkušnji je postala ta zahteva ena izmed važnejših zahtev našega gospodarstva. Ako upoštevamo, kako in v kakšnih razmerah se je izdelal ta zakon, se ne smemo čuditi, da se je tako hitro javilo tudi gibanje za njegovo reformo, ker je popolnoma naravno, da se ne more obdržati zakona, ki ne odgovarja razmeram, za katere je bil izdelan. Prvi pogoj vsakega zakona je, da je prilagoden razmeram, in tudi najboljši zakon tako v teoretičnem, kakor tudi idealnem pogledu je slab, ako ne upošteva faktične razmere. To morajo uvideti tudi oni naši teoretiki in idealni sociologi, ki so kumovali temu zakonu in jaz sem prepričan, da se bolj koristi socialnemu napredku z izdajanjem manj naprednih, ali razmeram odgovarjajočih zakonov, nego s forsiranjem takih zakonov, ki ne odgovarjajo niti gospodarskim, niti socialnim razmeram. In tak zakon je naš zakon o zavarovanju delavcev, tako glede materialne, kakor tudi formalne strani.

Kar se tiče materialne strani, gre naš zakon do skrajnih mej najnaprednejšega socialnega zavarovanja s tem, da se razteza na vse osebe, ki dajo stalno ali začasno svojo telesno ali duševno delovno moč v najem (§ 3.) in so po § 6. za sedaj izvzete od obveznosti zavarovanja samo osebe nekaterih gospodarskih kategorij, kakor n. pr. poljedelski delavci in sluga. Potemtakem ne dela zakon nobene socialne razlike in obvezuje k zavarovanju osebe z največjimi letnimi dohodki, kakor tudi osebe z majhnim zaslužkom, dasi ni potrebno, da bi se država v socialnem oziru brigala za prvonavedene osebe. Prvi princip socialnega zavarovanja mora ostati, da se razteza samo na osebe, ki so zbog njih materialnega položaja potrebne socialne zaštite in zato se ima socialno zavarovanje omejiti na osebe do gotovega najvišjega zaslužka. Socialno krivično je, da se daje bogatšem brezplačna zdravniška pomoč, brez-

plačna zdravila in vse druge dobrote socialnega zavarovanja, a ako se mu to ne da, ni pravično, da se zahtevajo od njega prispevki za to zavarovanje. Zato mora iti prva reforma za tem, da velja obligatornost zavarovanja samo do gotovega letnega dohodka in da se iz soc. zavarovanja izločijo vse osebe, ki zavarovanja ne potrebujejo.

Drugo in rekel bi, po svojem efektu najvažnejše je vprašanje znižanja prispevnih bremen. To vprašanje je v zvezi z drugim vprašanjem, ker višina prispevkov je odvisna od višine izdatkov socialnega zavarovanja. Tu pridejo v prvi vrsti v obzir vse one ugodnosti, katere nudi zavarovanje vsem zavarovanim članom, tedaj zdravniška pomoč, brezplačna zdravila, zdraviljenje v bolnicah in sanatorijih, hrana, porodniška pomoč, rente v nezgodnih primerih, nalo zelo težko vprašanje upravnih stroškov in drugo. Predvsem mora bolezensko zavarovanje ostati res zavarovanje za slučaj bolezni in nikakor se ne sme potom zavarovanja izvajati tudi n. pr. brezposelno zavarovanje. Samo bolni delavec naj dobi vse, kar mu zagotavlja zakon. Danes se pa to zavarovanje izvaja tako, da ostane v mnogih primerih tudi bolni delavec brez pomoči, a da dobi zelo pogosto pomoč delavec, ki ni bolan. Ako bi se zavarovanje za slučaj bolezni res strogo izvajalo, bi se znatno znižali izdatki tega zavarovanja in s tem bi se mogli znižati tudi prispevki. Danes je ta široka zavarovanja pasivna in obstoja nevarnost, da se bodo morali prispevki še zvišati. Tu je potrebna osnovna notranja reorganizacija, kakor tudi reforma v tej smeri, da se gotove podpore znižajo, odnosno da se pogoji postrejo, da se prepreči zlorabe.

Kar se tiče zavarovanja za slučaj nezgode, se je napravilo veliko hibo s tem, da se je osvojilo princip kapitaliziranja rent. Ne ugovarjam, da je mogoče ta princip s stališča teorije zavarovanja najpravičnejši, toda prepričan sem, da se doseže isto tudi z uvedbo drugega sistema, sistema porazdelitve, ki se more do gotove mere tudi kombinirati s sistemom kapitaliziranja. Breme na bila znatno manjša, a poleg tega pride do odločilne važnosti tu tudi dejstvo, da se sedaj nahajamo v času jačanja in porasta naše valute in je nepravilno, da nosi sedanja generacija velika breme bodočnosti. Z reformo v tem oziru bi se znatno zmanjšala breme zavarovanja in je tedaj potrebna reforma tudi v tem smislu.

V zvezi s tem vprašanjem je tudi vprašanje nevarnostnih tabel. Sedanje tabele se ne naslanjajo na izkušnje v naši državi in se morajo čimprej prilagoditi našim razmeram. (Konec prih.)

Trgovina.

Borza v Somboru. — Seznam članov uprave in izvoljenih sodnikov borze v Somboru je interesentom v pisarni Zbornice za trg., obrt in industrijo v Ljubljani med uradnimi urmai na vpogled.

Turčija za pospešitev svoje zunanje trgovine. Za pospešitev zunanje trgovine je Turčija ustanovila v najvažnejših trgovskih centrih samostojne trgovske delegacije. Ena takih delegacij se je ustanovila v Trstu, druga v Berlinu, Liverpoolu in Newyorku. Drugo leto se bodo ustanovile še štiri. Med temi ena v Marseille in na Dunaju. Trgovske delegacije so popolnoma neodvisne od poslanstva in konzulata in ne spadajo pod ministrstvo inostranih del, ampak pod ministrstvo trgovine in industrije, katero imenuje tako šefe delegacij kakor tudi vse osebje. Ministru trgovine in industrije pošiljajo delegacije tudi svoja poročila. Delegacije se tedaj ne zanimajo niti za politične niti administrativne zadeve, ampak samo za gospodarsko-trgovske. Njih delavnost je dvojna, prvič: proučevati trgovsko in splošno gospodarsko življenje države, v kateri se nahajajo, seznaniti se z industrijo, rudarstvom, borzo, železniškim prometom, pomorstvom in o vsem referirati ministrstvu, in drugič: vršiti gospodarsko propagando v korist svoje države z informiranjem inostranstva z njenimi ekspertnimi proizvodi. Z ustanovitvijo takih delegacij postaja pa ustanova konzulatov takorekoč brezpredmetna, ker izgubijo skoro svoj raison d'être.

Ustanovitev poljsko-sovjetske trgovske zbornice. Dne 12. t. m. so se sestali v Varšavi zastopniki poljskih bank, industrijskih in trgovskih zavodov in delegati sovjetske trgovske misije v Varšavi v svrhu ustanovitve poljsko-sovjetske trgovske zbornice.

Rusija na svetovnem žitnem trgu. Vsa prizadevanja ruske vlade za dolgoročno inozemsko posojilo so se z ozirom na vprašanje predvojnih dolgov izjalovila. Tudi notranje posojilo ne bo uspelo, ker je Rusija preveč obubožala. Tako bo ostala ruska finančna politika v dosedanjih finančnih težkočah. Kljub temu pa bo nastopila Rusija v najbližjem času kot izredno važen gospodarski faktor; spravila bo svoj veliki žitni previšek na svetovni trg in ga tudi mora spraviti, da si pridobi inozemski denar za obnovo svoje popolnoma onemogle industrije. — Žetev v sovjetski Rusiji je bila letos nad vse pričakovane dobra, najboljša od leta 1914 sem. Prve uradne številke so od 1. septembra in kažejo sliko (v milijonih ton):

	1914	1924	1. sept. 1925
Pšenica	110	41.5	83
Rž	116	78	96
Oves	125	51	70
Ječmen	69	18	33
Koruza	8.5	8	20.5

LISTEK.

Dr. Rudolf Andrejka:

K zgodovini tujskega prometa.

(Nadaljevanje.)

Vsa ta velika delavnost deželne zveze je morala in je tudi vzpodbudno vplivala na inicijativnost, v njej včlanjenih korporacij in preko njih na zasebnike, intererirane na tujskem prometu. Gostilne in hoteli, posebno na Bledu in v Bohinju, na radovljiški planoti in v gornji savski dolini, pa tudi v Ljubljani, kjer je zrasel poleg »Uniona« še lepši »Park-hotel Tivoli« v narodnem slogu, so dobivali tisto, kar jim je dosedaj precej manjkalo — komfort. Polagali so vsled navodil Zveze posebno važnost na zdravno pitno vodo, na dobro, če mogoče električno razsvetljavo, na snažnost in udobnost kopaliških in higijenskih naprav, na dobro kuhinjo, na pravilno serviranje, na pozorno posrežbo in kar je še tistih tisoč in ene malenkosti, ki jih razvjen tujec takoj prijetno opazi ali pa ozlovoljen pogreša. V večjih letovinskih krajih se je skrbelo za olepšavo kraja, razsajevalo drevoreda in parke, postavljalo klopi, osnovala so se avtomobilne zveze, kakor iz Lesc na Bled iz Bohinjske Bistrice k Bohinjskemu jezeru, iz Ljubljane v savinjsko dolino in Celje, iz Škofje Loke v poljansko in selško dolino itd.

Največjo spodbudo je dala gornji savski in bohinjski dolini brez dvoma otvoritev bohinjske železnice, ki je Zvezo našla popolnoma pripravljeno. Dalekovidni možje kakor J. Petercel, Antón Dolničar in V. Repa na Bledu, Iv. Markež in J. Ravhekar v Bohinju so spoznali nje pomen. Ravhekar je bil eden najidealnejših pionirjev tujskega prometa. Z bistriim pogledom je uganil veliko lepoto in privlačnost Ukanee, zapadnega konca Boh. jezera in ondi zgradil z velikimi žrtvami prvi planinski hotel »Zlatorog«, ki ga je pozneje SPD od njega pridobilo. V Boh. Bistrici je bil prerano umrl gostilničar Markež eden najvnetejših propagatorjev tujskega prometa. Ta je zgradil v bližini kolodvora svoj ne velik, ali izborni hotel, ki je pod vodstvom njegove vdove še danes ohranil svoj dobri sloves.

Poleg Gorenjske je mogočno napredoval n. pr. tudi v naši, žal izgubljeni Posojni. Jamska komisija, član »Zveze«, je preplavila Avstro-Ogrsko in sosedne države s krasnimi plakati postojnske jame, v kateri se je prenovila vsa električna razsvetljava, olepšali dohodi do nje, posebno lepo ilustrovano knjigo o njej v treh jezikih, vrhutega pa nebroj prelepih fotografij in razglednic. Tradicionalne jamske slavnosti so privabile vsako leto na tisoče obiskovalcev — a tudi ob navadnih dneh se je število internacionalnih gostov — Angležev, Francozov, Rusov, Čehov itd. vedno bolj množilo.

Usodno leto 1914. pričena za »Zvezoc«, kakor običajno z zimsko sezono v Bohinjski Bistrici, ki se prav lepo razvija. Zimski šport se obogati s smučskimi tečaji in tekmarji, ki jih je to leto Zveza prvič organizirala. Obisk je bil tudi to leto zelo zadovoljiv. To leto kupi nemški hotelir Trittenwein vsa hotelska poslopja bivše hotelske delniške družbe Triglav v Boh. Bistrici, ki je bila prišla že l. 1910 v težavno stanje ter je morala vsled nezadostne podpore od strani avstrijskih ministrstev l. 1912 likvidirati.

Važnejše kot ti pojavi pa so bile organizatorične spremembe, ki so se izvršile v notranji organizaciji Zveze. V tem letu in sicer januarja meseca se izvrši Zvezo ona velika prenosna, ki ji odvzame značaj na svobodni združitvi in prostovoljnem delu prvotnih interesentov tujskega prometa slonečega društva ter jo preustroji v uradni zavod deželne uprave s pridodanimi, od dež. odbora imenovanimi odborniki, ki pa so v bistvu le še svetovalec »direktorijac«.

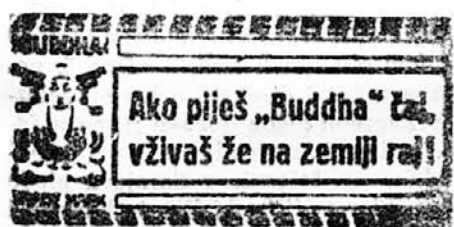
Ta preustroj Zveze se je izvršil l. 1912 sem pripravljaj. Dežela je od t. 1911., kakor smo že omenili, žrtvovala za domači tujski promet znatne svote in referent za tujski promet v deželnem zboru dr. Lampe se je z njemu lastno inicijativo in energijo zanimal za čim večji razmah te panoge, koje velik narodnogospodarski pomen za celo državo je bil njegov velik finančni talent takoj spoznal. Deželna subvencija je znašala 4000 K, a

poleg te se je »Zvezic« za posebne akcije osobito na polju domovinskega varstva izplačevala še posebna podpora 2000 K. V očigled tem velikim denarnim prispevkom, ki so bili znatno večji od drugih, dosti večjih avstrijskih dežel, je skušal deželni glavar dr. Šušteršič, ki je prevzel dne 16. februarja po odstopu prejšnjega dež. glavarja Šukljeta predsedništvo Zveze, izposlovati pri ministrstvu javnih del, iz državno podporo. Tedanji minister javnih del, Čeh dr. Traška, je opetovano pokazal svojo naklonjenost slovenskim težnjam, vendar pa je bil v tem primeru vezan na razdelilni ključ, ki se je bil po dolgih pogajanjih določil v sejah centralne konference avstrijskih deželnih zvez za tujski promet, po katerem je imela Kranjska dobiti vsako leto le 10.000 K državne subvencije. Sporazumno z dr. Šušteršičem je našel izhod na ta način, da je ministrstvo za javna dela sklenilo nakazati Zvezi še dodatno subvencijo 3000 K, toda pod izrecnim pogojem, da se ta znesek porabi za namene domovinskega varstva. — Ta panoga se do tedaj še ni gojila pri nas v nobeni organizaciji. Potrebno je bilo torej, da se tak zavod šele ustanovi. Najenostavnejša misel, ki je tudi končno obveljala, je bila ta, da se ta organizacija afilira obstoječi Zvezi. A ker je bila skrb za domovinsko varstvo v prvi vrsti stvar deželne odbora, se je ideja, pretvoriti vso Deželno zvezo za tujski promet v deželni zavod, vedno bolj uveljavljala.

Pridejo zraven še proso, ajda itd. — Kakor vidimo, sicer se ni doseženo — razen pri koruzi — leto 1914, a napredek napram lani je več kot očividni in znaša na primer pri pšenici celih 100%, pri koruzi pa še več. Najvažnejše je, da se Rusija sedaj sama lahko z žitom preskrbuje, da pride potem s svojimi preostanki prvič zopet na svetovni trg in vpliva tako na svetovno-tržne cene. S tem bo treba računati in bo zadela najbolj ameriška žitna trgovina, ki ima danes nekakšen monopol. Ta sprememba se mora v žitni trgovini poznati že v najkrajšem času.

Industrija.

Zaposlitev inozemskih delavcev. Inšpekcija dela v Ljubljani uradno razglasi: Vsi poslodavci, ki hočejo nadalje zaposlovati inozemske delavce, zaposlene v tuzemstvu že pred 14. junijem 1922, se opozarjajo na tozadavni razglas v 95. št. Uradnega lista z dne 12. t. m. Obenem se opozarjajo, da za ponovne prošnje, predpisane v tem razglasu, niso potrebne izjave Delavske zbornice in borze dela, kot to sicer »Pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev« predpisuje, temveč je treba v to svrhu priložiti uradno potrjeno političnih oblasti (policijskega ravateljstva itd.), ki dokazuje, da so bili sprejeti v delo, predno je stopil v veljavo zakon o zaščiti delavcev.

Promet.

Podaljšanje železnice Grobelno-Rogatec od bivše deželne meje do Krapine in Golubovec. Za gospodarski promet med Slovenijo in Hrvaško je velika ovira pomanjkanje spoja med rogaško in zagorjansko ter varaždinsko lokalno. Pomanjkanje te zveze smo posebno občutili takej po prevratu, ko je vse naše gospodarstvo trpelo nedogledno škodo radi zastoj prometa s Hrvaško. Ze svoječasno se je zgradba in podaljšanje lokalne železnice Grobelno-Rogatec do bivše deželne meje med Štajersko in Hrvaško izvršilo z namenom in zagotovilom hrvatskih interesentov, da se bo zveza podaljšala do Krapine odnosno do Golubovec. Ker je pa imela Madžarska velik interes na tem, da se prepreči vsak gospodarski stik slovenskega in hrvatskega naroda, je tudi vzpostavitev železniških zvez med jugoslovanskimi pokrajinami sistematično in dosledno ovirala. Tako ni prišlo do uresničitve te zveze, kljub živahnemu prizadevanju vseh naših in hrvatskih gospodarskih krogov. Z osvoboditvijo je padla državna meja ob Sotli in nastala je popolnoma nova orientacija prometnih smeri, za katere obstoječe zveze niso več ustrezale. V dobrem razumevanju velike važnosti zveze med Hrvaško in Slovenijo je naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo na predlog zborničnega prov. predsednika g. Ivana Schreya že na svoji prenameni seji z dne 5. junija 1923 soglasno sklenila, da se nemudoma podvzamejo vsi potrebni koraki, da se sprejme zgradba železniške zveze Rogaska Slatina—Sv. Rok—Krapina—Golubovac v investicijski program nujnih železniških zvez in se določi potrebni krediti, da se more čimprej pričeti z gradbo. Zbornična akcija je našla prijazen odmev v vseh gospodarskih krogih in tudi v kompetentnih ministrstvih in kakor je znano, se nahaja v letošnjem proračunu kot edina proga, ki se ima graditi v Sloveniji, proga Rogaska Slatina—Krapina—Golubovac. Ako bo predlog v skupščini sprejet, se bo začelo z deli že prihodnje spomladi. Odvisno je tedaj samo od naših poslancev, da pridobijo temu predlogu večino glasov. Dogradiitev spoja je potrebna stvar tako iz krajevnih kakor gospodarskih, splošnih prometno političnih in tudi strateških razlogov. V krajevnem pogledu bi ta zveza med rogaško-krapinsko lokalno prinesla predvsem novo življenje našemu državnemu zdravilišču Rogški Slatini. Krapinska zveza bi poživila tujski promet in dvignila rentabilnost zdravilišča. Posebnega pomena bi bila zveza za izvoz

mineralne vode na Hrvaško in Slavonijo. Tudi ostale industrije bi dajale tej železniški zvezi velik lokalni tovor. Proti Zagrebu bi naravno tudi gravitiral po zgradbi te zveze izvoz lesa, stavbenega materiala, živine, sadja, posebno pa jajc, katera trgovina je ob rogaški lokalni najbolj razvita. Ze iz teh, tu samo mimogrede omenjenih gospodarskih točk, je razvideti, kako velikega pomena je ta zveza, ki v ostalem ne zahteva prevelikih investicij. Upati je, da se bodo naši poslanci, vsi brez razlike strank, zavzeli za stvar in da bo predlog za zgradbo te nove železnice v skupščini sprejet.

Taksa za vizum švicarskih oblastev pri potovanju v Švico se od 15. oktobra t. l. zniža od 10 na 5 frankov.

Skrajšanje nakladalnega in razkladalnega roka na železnicah. »Službene Novine« z dne 9. oktobra t. l. objavljajo odredbo prometnega ministra, po kateri se skrajša nakladalni in razkladalni rok na železnicah od 24 na 6 delavnih ur. Stojarina se torej pobira od pričetih 6 ur po preteku svobodnega razkladalnega roka, in sicer za prvih 6 ur po 5 Din, za drugih 6 ur po 20 Din, za vsako nadaljno uro in vagon po 30 Din od vagona in ure. Delovni čas za natovarjanje in raztovarjanje pa se razširja od 7. do 12. in od 13. do 18. ure. Razen tega se naročnina za prazne vagone zviša od 48 na 150 Din. Ta odredba prometnega ministra je stopila takoj v veljavo.

Sušak za krajšo zvezo z Ljubljano. — Predstavniki sušarske in delegati zagrebske trgovske komore so opozorili jugoslovansko vlado na prometni tarifni problem Sušaka ter predložili med drugim zahtevo, da se vozarina na Sušak, sušarsko pristanišče ter iz Sušaka v vseh relacijah ter za vse normalne in izvezne izvozne tarife izenači z vozarinskimi posilavkami, ki veljajo po tarifi za luko Šibenik. Memorandum zahteva nadalje, da na se vsa pristanišča na Sušaku popravijo na državne stroške, da naj država za povečanje kapacitete Sušaka ukrene potrebne regulacije kolodvora in pristanišča, da bi mogel Sušak uspešno konkurirati Reki. Končno se izraža prošnja, da naj se zgradi železniška zveza s Kočevjem, da bi se iz Slovenije pritegnil promet od Trsta na Sušak. Deputacija je posetila ministra Krajača, Ninčiča, Radojeviča in dr. Rybača.

Za hitrejšo izvrševanje poslov na naših železnicah. Generalna direkcija železnice je izdala odredbo, v kateri zahteva, da se nakladanje in izkladanje vagonov, odpošiljanje blaga in vračanje vagonov v bodoče izvršuje čim hitreje. S tem naj bi se pospeševal izvoz. Odredbo so prejele vse postaje.

Znižanje železniške tarife za krompir na Češkoslovaškem. — Češkoslovaške državne železnice dovoljujejo od 5. t. m. za prevoz krompirja, ki se porablja v industrijske svrhe, 25% popust na železniški tarifi.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. — Narodna banka je imela po stanju dne 30. septembra t. l. v obtoku za 6097.1 milijon dinarjev bankovcev. Obtok se je v zadnjih osmih dneh zvišal za 8.8 milijonov dinarjev.

Padanje obrestne mere. — Obrestna mera stalno pada v naši kraljevini tudi v onih pokrajinah, v katerih je še v normalnih časih dosegala izredno višino. Prvovrstne menice se lahko eskontirajo že proti 15% obrestim. Pričakuje se, da se bo obrestna mera še bolj znižala. Splošno pa se kritikuje, da pasivna obrestna mera ni v pravem razmerju z obrestovanjem aktiv, odnosno vlog.

Mednarodna pocenitev denarja. Ze več mesecev sem se opaža velika pocenitev denarja na mednarodnih denarnih trgih, izražena v nižini obrestni meri. Največ se je govorilo in pisalo o angleški obrestni meri, ki je šla od 4½ dol na 4. Kmalu za njo so prišle druge. Tako je znižala od 3. t. m. naprej Nizozemska banka obrestno mero od 4 na 3½%, 8. oktobra ji je sledila Švedska državna banka z znižanjem od 5 na 4%, pa je šele pred kratkim znižala od 5½ na 5. Vse to znižanje ima svoj izvor v veliki množini denarja, povzročeni v zadnjih tednih po intenzivnejšem delovanju ameriškega kapitala v Evropi. V zadnjem času opazujemo v vseh evropskih državah stremjenje, da pridejo nazaj na predvojne obresti. Izjemi sta Varšava in Sofija,

kjer so za varstvo valute v veljavi obrestne mere 12 in 10%. Vse druge evropske banke so šle že pod 10 dol; razmeroma najvišja je obrestna mera v Nemčiji, Avstriji in na Ogrskem z 9% ter v Italiji in Češkoslovaški s 7%.

Davki in takse.

Reforma davčnih uradov v Avstriji. Zvezno ministrstvo financ je odredilo, da od dne 1. oktobra t. l. davčni uradi za enkrat samo v nekaterih deželah za poskušnjo ne sprejemajo več davčnih plačil v gotovini, ampak da se od tega dne dalje plačujejo davki edino potom poštinih položnic ali potom žiroračuna Narodne banke. — Ako se bo plačevanje potom pošte obneslo, se namerava obvezno uvesti za vse dežele.

RAZNO.

Konferenca nasledstvenih držav. Dne 3. novembra se sestane v Rimu konferenca nasledstvenih držav za ureditev predvojnih dolgov.

Francoska žetev. Francoski žitni pridelek bo znašal po zanesljivih cenitvah okoli 85 milijonov meterskih stotov, za 9 milijonov več kakor lani. Ker znaša domača poraba, izvemši posetev, okoli 90 milijonov stotov, bo potreben samo majhen uvoz. Tu opozarjamo, da je Rusija spet pričela z uvozom žita v Francijo. Torej tudi tukaj konkurenca doslej vsemogočni Ameriki. Seveda pa Rusija ne bo eksportirala vsega preostanka. Letos je glede prehrane prvič spet v ravnovesju. Vlada nima ničesar, nobene rezerve, in bo zato del žetve gotovo prihranila, da je zavarovana za vse mogoče slučaje. Vrhutega potrebuje moskovska vlada velike množine žita za darila azijskim državam v politične namene, tako za Perzijo, Afganistan itd. Slednjič so tudi prometna sredstva še tako pičila, da na odvažanje v večjem slogu ni mogoče misliti. Vendar je pa Rusija naročila že veliko ladij v južnoruska pristanišča, posebno iz Anglije, Nemčije in Italije, in upa, da bo do prihodnjega poletja eksportirala najmanj pet milijonov ton. Če pomislimo, da je morala pozimi 1923/24 nad tri milijone ton importirati, vidimo jasno ugodni zaključek letošnje žetve.

Zmanjšanje produkcije jaje. Dasi je bilo v preteklem letu vreme toplejše, je vendar produkcija jaje v državi popustila.

TRGOVCI!

Postrežite svojim odjemalcem samo prvovrstnim

ZLATOROG MILOM

če želite, da si odjemalce ohranite in pridobite novih!

ZLATOROG

la. Zato so bili tudi dovozi na tržišča slabi in so cene čvrste. Na inozemskih tržiščih je tendenca mlačna. Švica malo kupuje. Nemčija se je v zadnjem času pokrivala z blagom iz Rusije in Poljske. Mnogo jaje je izvažala zadnje tedne Bolgarska. Posebno pa je hitela v prošlem mesecu z izvažanjem Romunija, kjer s 1. t. m. zabranjen izvoz jajc. Nakupne cene v naši državi se gibljejo med 1.30 do 1.50 za komad. Na drobno se v naši državi prodaja jajca povprečno po 1.50 do 2 Din in mestoma še po višji ceni za komad.

Državna borza dela v Mariboru. Od 4. do 10. oktobra t. l. je bilo pri tej borzi dela prijavljenih 188 prostih mest, 171 oseb je iskalo službe, v 99 slučajih je borza posredovala uspešno in 11 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 10. oktobra pa je bilo 5.774 prostih mest prijavljenih, 8.220 oseb je iskalo službe, v 2.403 slučajih je borza posredovala uspešno in 599 oseb je odpotovalo. — Inozemski delavci, ki so bili pred 22. junijem 1922 v Jugoslaviji zaposleni, ostanejo vsled odredbe ministrstva za socialno politiko še dalje v Jugoslaviji.

Dubrovniška paroplovna družba (Ragusea). V zadnjem času je povpraševanje po akcijah te družbe stalno in živahno. Vsak dan poročajo o novih zaključkih, v prvi vrsti iz Dubrovnika, potem pa iz Sarajeva itd. To zlasti zato, ker je položaj družbe zelo ugoden in ima družba veliko bodočnost. V zadnjih letih je dvignila družba glavnicu od 6 na 10 milijonov dinarjev in je zraven kupila še tri nove ladje, od katerih je samo »F. Glavić« vreden več kot deset milijonov dinarjev. Ker so izgledi za prevažanje ugodni, bo kupila družba letos še druge ladje. Lani je izplačala družba dividendo v približni višini polovične kurzne vrednosti. Letos bo dividenda vsled zvišanja delniške glavnice malo manjša, a rentabilneta akcij bo še zmeraj zelo velika, zlasti še, ker jih je tako težko dobiti.

Izjave o sovjetskem gospodarstvu. — Trocki je mel nedavno v Moskvi predavanje o predmetu »Naša gospodarska situacija na svetovnem tržišču«. V tem predavanju je Trocki dokazoval, da z obnavljanjem ruskega narodnega gospodarstva narašča vedno bolj odvisnost Rusije od konjunktura svetovnega tržišča. Trocki je optimist in pričakuje, da ob dobrem vodstvu more socialistično gospodarstvo sovjetske Rusije napredovati s tempom kapitalističnega gospodarstva na zapadu. Nedavno je Trocki sprejel predstavnike privatnih industrialcev, katerim je izjavil, da hočejo v najkrajšem času izboljšati položaj činiteljev nove gospodarske politike v davčnem sistemu ter dati nekaj novih privilegijev tudi sovjetskimi trgovcem.

Ureditve praznikov v Bosni. Radi treh ver, ki so običajne v Bosni, je imel do sedaj v Bosni vsak teden po tri praznike: petek za muslimane, sobota za žide in nedelja za kristjane. Ker je to dejstvo dajalo povod za nečedno konkurenco med trgovci, so oblastva določila, da velja od sedaj za tedenski praznik samo nedelja.

Borba za klobuk v Sarajevu. V Sarajevu se vodi ostra borba med starimi in mladimi muslimani za in proti klobuku. Boj je izvala turška vlada v Angori, ki je prepovedala državnim nameščencem nositi klobuk. V Sarajevu se je ustanovil klub skoraj samih mladičev, ki propagirajo nošnjo klobuka, češ, da je fez znak konservativnosti.

Brezposelnost v Avstriji. Število podpiranih brezposelnih oseb na Dunaju se je v drugi polovici meseca septembra t. l. zmanjšalo za 1464 in padlo na 64366.

Italijanske skrbi za Reko. — Italijanska vlada je dovolila 25 milijonov lir državnega posojila za vpustitev industrije na Reki. Posojilo se bo odplačevalo v 25letnih obrokih. Obresti znašajo 5%, od katerih se ½% steka v fond za kritje morebitnih izgub.

Ljubljanska borza.

V sredo, 14. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 76; Zastavni listi Krajske deželne banke den. 20, bl. 24; Kom. za dotiznice Krajske dežel. banke den. 20, bl. 24; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 220; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 104; Prva

hrvatska štedionica, Zagreb den. 970; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in li-varne d. d., Ljubljana den. 125, bl. 126, zaklj. 125; Trbovelj. premogokopna dru-žba, Ljubljana den. 340; Združene pa-pirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 120; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; »Se-širc«, tovarna klobukov d. d., Škofja Lo-ka den. 130, bl. 146.

Blago: Frizi od 4—10 cm, od 25—60 cm, fco meja bl. 1280; janski les po uzancih Ljubljanske borze, fco nakla-dalna postaja 3 vag., den. 170, bl. 170, zaklj. 170; Hrastovi hlodi od 30 cm prem., od 2.50 m dolžine, I, II, fco na-kladalna postaja bl. 480; pšenica doma-ča, fco Ljubljana den. 260; kuruza stara, fco slavonska postaja bl. 185; kuruza v storžih, par. slav. post. bl. 75; kuruza no-va, okt., nov., dec. 100% kase pri sklepu, par. slav. post. bl. 122.50; fižol mando-lon, netto fco Ljubljana den. 285; fižol prepelčar, netto fco Ljubljana den. 320; fižol ribničar, netto fco Ljubljana den. 300; fižol beli, b/a, fco Postojna tranz. bl. 300.

TRŽNA POROČILA.

Živinski sejm v Mariboru (13. t. m.) Dogon 12 konjev, 20 bikov, 143 volov, 456 krav, 7 telet, skupaj 638 glav. Povprečne cene za kg žive teže so bile: De-beli voli 9—10.50, poldebeli 8—8.50, plemenski 5.75—7.50, biki za klanje 6.25 do 6.75, klavne krave debele 7.75—8.50, plemenske 5.25—6.75, krave za kloba-sarje 4—5, molzne in breze krave 6 do 7.50, mlada živina 7.50—8.50, teleta 11.25 do 13.75 Din. Prodanih je bilo 325 koma-dov; od teh 50 za izvoz v Avstrijo in 15 v Italijo. Mesne cene: govedina 10—19, teletina 12.50—19, svinjina 12.50—27.50 Din. Kupčija je bila živahna. Tudi v mestni klavnici se še koljejo svinje iz Banata za izvoz.

Položaj na žitnem trgu. (Poročilo no-vosadske blagovne borze). Nejasna od-nosno stagnirana situacija traja dalje ta-ko na domačem kakor tudi na inozem-skih tržiščih. Izvoz je v popolnem zasto-

ju. Kako dolgo bo trajala ta situacija, ni mogoče povedati. Rusija je iznenadila s svojim žitom ves svet. Na evropskih tr-žiščih se pojavljajo čedalje večje količi-ne njenega žita. V Solunu je mnogo ru-ske pšenice. Cene na naših tržiščih so ostale na stari nizki stopnji. Dovož je ne-znat. Kmetje ne dobe za blago niti to-liko, kolikor jih stane. Promet na borzi je zelo padel, razen nekoliko večjega po-vpraševanja po vagonem blagu. Za umetno sušeno kuruza je bilo slabo za-nimanje. Pšenice je bilo prodane zelo malo. Bačka 76 težka, je notirala 240, 77 pa 242.50. 77—87 potiska 245. Koncem tedna je bilo povpraševanje čedalje več-je, ponudbe pa sploh ni bilo. Banatsko pšenico na Donavi so ponujali po 250, sremsko po 242.50 brez kupcev. Koncem tedna je plačevala Budimpešta naše bla-go po 171 Kč, Dunaj po 176, Brajila po 205 do 265. Ponudba in povpraševanje po kuruzi je bila minimalna, kupci za manjše količine so bili iz Slavonije, Like in Slovenije. Cene so ostale stare. Zalo-ge v Bački so precejšnje, v Sremu pa se bližajo h koncu. Inozemstvo se za našo kuruza sploh ne briga. V Brajili je mno-go starega, neprodanega blaga, ki se po-nuja po 135 do 136 L brez kupcev. Po-sušena kuruza je skoro brez prometa. Za relacijo Brajila ne moremo izvažati, ker so cene starega blaga nizke. Dunaj pla-čuje po 143 do 144 Kč. Pri vagonem blagu je položaj boljši. Znatne količine so bile prodane za relacijo Postojna in Jesenice. Vagonsko blago za takoj in oktober so prodajali po 155. Pa tudi na-daljno povpraševanje je dokaj veliko. Ponudbe so slabe, ker so vse zaloge za ves oktober že razprodane. Jesenice in Postojna sta plačevali za oktober, no-vember in december 197.50. Ponudba je neznatna. Pri novi kuruzi je povpraševanje in ponudba piča. Za prompt in za oktober so plačevali zrno po 105. De-cember-januarsko blago so kupovali s celo kaso po 105, s kaso po duplikatu po 120. Jara kuruza je šla v promet in si-cer samo blago rekah. Marc, april na Ti-si je notiral začetkom tedna 140, koncem 237.50. Dunaj je plačeval koncem tedna za marec 105, april 106, maj 107 Kč. Mo-

ka je šla zelo slabo v promet. Cene so ostale neizpremenjene in sicer: Ogg 405 do 410, Og 400, št. »2« 350, št. »5« 300, »6« 250, »7« 065, »8« 180, obvezna po-nudba 120 brez kupcev. Oves in ječmen je brez prometa. Oves plačujejo v Sremu po 160, ječmen po 170—175. Jari ječmen za pivovarne 66, težki ponujajo po 220 brez kupcev. Promet s fižolom minima-len, tendenca labilna. Notira v vrečah po 100 kg 235—240, bačko uzance blago 200 do 205.

Dunajski goveji sejem (12. oktobra). Dogon 3530 glav. Od tega iz Jugoslavije 790. Zaradi večjega dogona so oslabele cene prvovrstni živini za 10, drugim vrstam pa za 10—15 goršev pri kg. Za kg žive teže notirajo v šilingih: voli I. 1.70—1.90 (izjemno 2—2.25), II. 1.40 do 1.65, III. 1.15—1.30, biki 1.20—1.60 (1.70), krave 1.10—1.50 (1.70), slaba ži-vina 0.70—1.10.

Cene plemenitih metalom so notirale v Parizu 24. septembra t. l. (cene se ra-zumejo za 1 kg čistega metala): 1. zlato pri nakupu 14.250 fr.; pri prodaji 14.800 frankov. 2. srebro pri nakupu 485 fr.; pri prodaji 540 fr. 3. platina pri nakupu 78.000 fr.; pri prodaji 83.000 fr. 4. iridi-rana platina 25% 143.750 fr. 5. iridijum 320.000 fr. 6. srebrni nitrat 358 fr.

Dunajska borza za kmetijske produk-te (12. oktobra). Na ameriških borzah se je koncem prošlega tedna pšenica ne-znatno okrepila. To se je nekoliko odra-žalo tudi na dunajskem tržišču, vendar do večje kupčije ni prišlo. Rž je bila brez zanimanja. Cene rži in turščice so malo popustile. Notirajo za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine na debelo: pšenica: domača 37—38.50, madžarska s Potisja 41.50—43; rž: do-mača marchfeldska 28.75—29.25; ječ-men: domači 35—41, slovaški 41—46; turščica: 29.25—30.50; oves: do-mači 28.50—30.50.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe za dobavo različnih jeklenih kroglic; do 23. oktobra t. l. ponudbe za

dobavo spiralnih vzmeti; do 26. oktobra t. l. pa za dobavo spiralnih cevi. — Pred-metni pogoji so na vpogled pri ekonom-skem odločenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 2 loko-mobil; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu pa glede dobave mašinskih in azbestnih plošč in drugega mašinskega materiala. — Dne 3. novembra t. l. pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 300.000 kg ovsa; pri direkciji državnih železnic v Ljublja-ni glede dobave cilindrskega in vulkan-skega olja; pri direkciji državnih želez-nic v Subotici glede dobave drv, glede dobave raznega materiala (pralno milo, čistilo za čevlje in kovine, držaji za lo-pate in sekire, steklen papir, kreda, kri-stalna soda, vaserin, topljen goveji loj itd.); pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnega ma-teriala in električnih žarnic. — Dne 4. novembra t. l. pri direkciji državnih že-leznic v Sarajevu glede dobave sestav-nih delov za lokomotive; glede dobave 200 ton negašenega apna; glede dobave lomljenega kamna in gramoza; glede dobave raznega železa. — Dne 4. novem-bra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznega materi-jala (platneni papir, barvni trakovi, ti-skarske barve, svinčniki in pisarniški material itd.); pri direkciji državnih že-leznic v Zagrebu glede dobave spojnih delov za parno kurjavo vagonov in 4500 komadov gumijevih cevi. — Dne 5. no-vembra t. l. pri direkciji državnih želez-nic v Zagrebu glede dobave raznega že-leza. — Dne 7. novembra t. l. pri direk-ciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave klorovodične kisline in barv; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 200 ton plinskega koksa za kovaške svrhe; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave razne-ga stekla; pri Upravi barutane v Kamni-ku glede dobave materiala za armiranje hrastovih kadi.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Najcenejši in čisti
predtisk ženskih ročnih del
v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.
Matek & Mikeš
LJUBLJANA -- Dalmašnova ulica štev. 13.

Za jugoslovanski patent št. 608 od 1. decembra 1921 na: »Poboljšanje postopka za ili koji se odnosi na ob-radivanje materijala, koji u sebi sa-drži ugljen« se iščejo kupci ali od-jemalci licence. — Cenj. ponudbe na-ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/I.

Veletrogovina
kolonijalne in
špecertijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18—naprej, moške nogavice, dokolenke, otročje nogovce, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebšćine, ščetke za zobe, oblike in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Na malo!

**KJE SE
KUPI?**
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk
Gritzner - Adler - Phönix.
Isotam posamezne dele za stroje in ko-lesa, igle, olje, jermere, pnevmatike. Pouk o voženju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

GROM

D. Z. O. Z.

carinsko posredniški in spedijski bureau

LJUBLJANA

Kolodvorska ul. 41

Naslov brzojavkam:

»GROM«

Podružnice:

MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Telefon interurban
štev. 454

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe
spatnih voz
S. O. E.
za ekspresne
pošiljke.

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, poselnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552